

«БЕКТЕМИН»

Жаратылыш ресурстары экология жана техникалык көзөмөл министрлиги

Жалал-Абад регионалдык башкармалыгынын орун басары

Эрмеков Бактыбек Зулумбекович

« 10 » 05 2024 ж.

Handwritten signature in blue ink.

Изилдөөнүн натыйжаларын ишке ашыруу актысы, илимий жана илимий-техникалык иштердин натыйжалары.

1. Ишке ашыруучу автору: Жакыпбекова Атыргүл Талиповна

2. Изилдөө, илимий-техникалык иштердин аталышы, (же) илимий жана (же) илимий техникалык иштин натыйжалары: “Сумсар-Шекафтар тоо-кен өнөр жай комплексинин калдыктарынын экологиялык абалын баалоо” деген темада 03.02.08. – экология адистиги боюнча биология илимдеринин кандидаты илимий окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн алынган илимий натыйжаларды ишке ашыруу.

3. Кыскача аннотация: Диссертациялык жумуш учурдун эң актуалдуу маселелеринин бири. Тоо-кен ишканаларынын курчап турган чөйрөгө тийгизген таасирин, анын ичинде көп жыл мурун жабылган ишканалардын айланасында курч экологиялык факторлордун натыйжаларынан улам биологиялык ар түрдүүлүктүн табигый деңгээлинин төмөндөө тенденциясына дуушар болууда. Соңку мезгилде негизинен изиденип жаткан аймактарга мүнөздүү болгон, айлана-чөйрөнүн булганышынан, баалуу кендерди казуулардан келип чыккан тоо-кен калдыктарынын экологияга тийгизген таасиринин терс кесепеттери катары каралып, алар адамдын ден-соолугуна, топурак кыртышына, өсүмдүктөргө, флора жана фаунага, ошондой эле материалдык баалуулуктарга реалдуу коркунуч жаратып келүүдө. Топурак кыртышынын физикалык жана химиялык жактан бузулушу, жалпы экосистеманын анын ичинде жер үстүндөгү жана жер астындагы суулардын химиялык булганышы, жаратылыш системаларынын деградациясына жана изделденип жаткан аймакта ар кандай оорулардын пайда болушуна себепчи болууда.

4. Ишке ашыруу эффективдүүлүгү. Экологиялык көйгөйлөрдү жоюу маселеси: Алынган натыйжалар айлана-чөйрөгө, топурак кыртышына, сууга жана өсүмдүктөрдүн тамырына, биологиялык ар түрдүүлүккө терс таасирин

азайтуу мүмкүндүгүн берет жана экологиялык маселелердин жакшырышына алып келет.

Ишке кийрүү орду жана убактысы: 720900, Жалал-Абад шаары, Спутник кичи району, Б.Осмонов көчөсү 130, Жаратылыш ресурстары экология жана техникалык көзөмөл министрлиги.

1. Ишке кийрүүнүн формасы: Теманы изилдөөнүн натыйжасында аймактагы калдык сактагычтардан чыккан радиоактивдүүлүк фон ЖБК дан (жол берилген концентрациядан) 9-10 эсе жогору экендиги боюнча заманбап лабораториялык анализдер жана статистикалык ишенмдүү маалыматтардан алынды. Бул маалыматтар боюнча калдык сактагычтарды рекультивациялоо, үстүнкү катмарына техникалык жумуш жасоодо колдонулат. Изилдөөнүн негизги жоболору жана натыйжалары эл аралык жана аймактык конференцияларда, баяндамалар жасалып талкууланды. Алар Ош мамлекеттик университетинде, Ош технологиялык университетинде, Андижан университетинде, Кыргыз-Өзбек университетинде, Кыргыз Республикасынын улуттук илимдер академиясынын түштүк бөлүмү Джаманбаев атындагы жаратылыш байлыктары институтунда, Жалал-Абад мамлекеттик университетинде, К.Тыныстанов атындагы Ыссык-Көл университетинде, Баткен университетинде ж.б. университеттерде апробацияланган.

Диссертациянын материалдарынын негизинде ата-мекендик жана чет элдик басылмаларда 27 илимий макала жарык көргөн, алардын ичинен 6 макала КР УАК тын сунушталган журналдарга жарыяланган жана 4 макала чет элдик басылмалардан жарык көргөн.

Кийрүүнү ишке ашырып жаткан уюмдун өкүлдөрү.

Жаратылыш ресурстары экология жана техникалык көзөмөл министрлиги
Жалал- Абад регионалдык башкармалыгынын,
экологиялык мониторинг бөлүмүнүн жетектөөчү адиси:

Жусупова Г.Д.

Жаратылыш ресурстары экология жана техникалык көзөмөл министрлиги
Жалал- Абад регионалдык башкармалыгынын
экологиялык мониторинг бөлүмүнүн адиси:

Нурбаев Н.К.